N°. 214. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundige en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Dingsdag 9 September.

LAATSTE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

— In de *Amsterdamsche Courant* komt voor het volgende:

„Men vernomt, dat het aan Z. M. behaagd heeft, op voordragt van den Raad der Nederlandsche Leeuw te benoemen, tot lid der eerste klasse van het koninklijk Nederlandsch instituut, die zich vroeger, bij de Maatschappij *Nut van 't Algemeen*, verdienstelijk heeft gemaakt, als schrijver van het *Natuurkundig Schoolboek*, van een *Volks-Natuurkunde*, en van een *beoog van het schadelijke der vooroordeelen omtrent het Horoscooptrekken enz.*, in gemeenschap met wijlen den Weleerwaarden heer *W. de Vos*; alsb door de voortreffelijke Maatschappij met goud bekroond en door herhaalde uitgaven algemeen bekend."

— De belgische bladen berigten uit Ostende, dat het verblijf van prins *Leopold* aldaar tot den 15den zou verlengd worden. De heer *Rothschild*, die zich te Ostende bevond, was dezen dag het huis te Weenen gepasseerd, bestemde, meervuldige dringende correspondentie te ontvangen. Zecht men, dat hij niet veel succès verkregen maar veel zullen gekomen was. Hij bevond zich daar onder een aangenomen naam, dien van den baron *van Mestholtz*.

— In het dagblad van Gerona van den 5den dezer, leest men het volgende: „Zondag den 31sten deser was het kermis te Bascara, een dorp in onze nabijheid, dien gelegen twist in het huis waar men dezelfs ontstane tijding, vreemd volks weldra van een erustig gevecht tusschen de burgers en de soldaten van het Afrikaansch garnizoen gevolgd. De eersten, wijven met lange stokken, de laatsten met hunne sabels en bajonetten gewapend. Van het aantal gekwetsten en door welke partij de eerste aanval was geschied, en wie bij de eerste worsteling de overhand behouden heeft, willen wij niets te zeggen, meer dit weten wij zeker, dat men geheel hare omgeving zoo te zeggen vervloekt en ontsteld is." Het [illegible] de tweedemaal dat een dergelijk voorval in die plaats [illegible]

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: [illegible] 34, 33¼ ; 5 pCt. [illegible]

[illegible] van den September.

Volgens het *Journal de Paris* had het gouvernement gisteren zeer telegrafische depesche van Bayonne ontvangen, volgens welke de jongste berigten van de grenzen voor de troepen der koningin zeer voordeelig luidden. *Jauregny*, zende het vijfde bataillon der insurgenten, door *Sagastibelza* aangevoerd, eene gevoelige nederlaag hebben toegebragt, terwijl de bezettingen van Irun en St. Sebastiaan waren uitgetrokken om de vlugtelingen op te vangen.

Voorts bevestigen de bijzondere berigten dat de generaal *Espartero* reeds voor eenige dagen de insurgenten uit de vrij belangrijke positie van Leguitio hebbende verjaagd, deze plaats dadelijk heeft doen versterken, en daardoor in staat was, den aanval door *Zaldibar*, aan het hoofd van 4000 Biscajanen ondernomen, met voordeel af te slaan.

De vallei van Bastan door den generaal *Lorenzo* ontruimd zijnde, werd reeds den 29sten op nieuw door de insurgenten bezet.

Men wilde eindelijk weten dat in de omstreken van Pampeluna, te Ulzama Arezcurt en te St. Estevan, verschillende gevechten waren geleverd, in sommige van welke de Karlisten de overhand hadden behouden.

Door buitengewone gelegenheid heeft men heden berigten uit Madrid tot den 28sten ontvangen. De te verwachten discussie over het ontwerp tot liquidatie der buitenlandsche schuld hield nog immer de openbare aandacht bezig, en het blijkt genoegzaam uit de door uitgelooppende gerachten, dat men zelfs nog geheel onzeker was, voor welk gevaren de meerderheid dat commissie zich zoude verklaren.

De kamer der Procures was sints eenige dagen niet vergaderd. In hare aanstaande zitting zoude waarschijnlijk rapport worden uitgebragt over het ontwerp van wet, waarbij don *Carlos* en de zijnen van hun Spaansch staan vervallen zouden worden verklaard.

In het dagblad van Madrid vindt men het volgend officiel artikel:

„De minister van *Buitenlandsche zaken*, gevolmagtigd minister van H. M. aan het hof van Londen, heeft bij eene buitengewone depesche van H. Exc. den minister van buitenlandsche zaken, kennisgevende dat hij op den 22sten dezer met de gevolmagtigden van Frankrijk, Engeland en Portugal, eene additionele artikelen tot het tractaat van 22 April jongstleden heeft onderteekend. De hooge contracteerende partijen, de laatste gebeurtenissen in het Baskenland in overweging genomen hebbende, en ten innigste overtuigd [illegible] dat de ongelukkige staat van zaken [illegible] en gebeurd kunnen volkomen bij het [illegible] van H. M. bereiken dat de [illegible] proeven in den vreemde, zoo naar Londen [illegible]

— Het gouvernement heeft den voormaligen Spaanschen consul te Bayonne, de heer *Iparaguirre*, gelast binnen eenen bepaalden tijd het Fransch grondgebied te verlaten.

— De petitie door de houders der Spaansche schuldbrieven aan de koningin-regentes gezigt, telt reeds nagenoeg 3000 handtekeningen.

— De ongesteldheid van den maarschalk *Gérard*, schijnt grootendeels in hevige jichtpijnen te bestaan, welke hem nu en dan in gunstige oogenblikken echter niet beletten zich met de hoofdambtenaren van het departement van oorlog over de aangelegenste belangen te bevadeen, die den raad van ministers [illegible] afwezend [illegible] welgis opgenomen.

MEDELANDSCHE BERIGTEN.

BREDA, den 8sten September.

Bij besluit Z. M. van 27 M. n°. 43 zijn in de vacature van koophandel te Utrecht benoemd: tot president de heer *H. H. Elias Moddermon*, tot regter de heer *C. van Kerkwijk*, tot regter plaatsvervanger: de heeren *H. W. Nagtglas Versteeg* en *C. Schaap*.

Nog zijn bij besluit van Z. M. in deze provincie benoemd tot secretaris der gemeente Chaam, de heer *W. H. van Boeckel*, en tot secretaris van de gemeente Udenhout, de heer *[illegible]*.

Zijne Majesteit de Koning heeft [illegible] tot [illegible] van oorlog, *de Bergue*, tot [illegible]

[illegible]

Nog zijn bij besluit van Z. M. in deze provincie benoemd tot secretaris der gemeente Chaam, de heer *W. H. van Boeckel*, en tot secretaris van de gemeente Udenhout, de heer *[illegible]*.

— Naar men uit Amsterdam [illegible] den heer *van der Ouderaa*, [illegible] *H. Hackman*, Med. Doctor en voorzitter der plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt aldaar, te benoemen tot ridder van den Nederlandschen Leeuw.

— Uit 's Hage verstaat men, dat het [illegible] *Albert* van Pruissen naar Berlijn vertrokken is, om bij de Kroon en Keizerin van Rusland in de hoofdstad aldaar te worden gewacht.

— Tegen morgen zijn te 's Hage de vrijwilligers, die zich [illegible] ter stede in 1830 aan de schutterij tot behoud van de rust hebben aangesloten, te zamen getrapen, om bestaande in voorstelling van de dienst te worden vrijgesteld.

— Naar men vernomt zijn heden bataillons- en divisiecommandanten, die op non-activiteit waren, en aan wie het bevelvoerdement van een bataillon schutterij was toevertrouwd, voor hunne bewezen diensten bedankt en wederom op non-activiteit gesteld.

— Heden is op het nabijgelegen kerkhof Zuilen, onder 's Hage, met de aan zijnen rang verschuldigde lijkstoet geplaatst [illegible] deelt, de Wel-Edele Gestrenge Heer *A. A. van der Linden*, Luitenant bij de in onze vesting in bezetting liggende 10de afdeeling [illegible] aan de gevolgen van ziekte alhier overleden.

— Omtrent den feestelijken intogt en de optogt van de [illegible] bataillons mobiele schutterij in Amsterdam, op 11. Vrijdag, zullen wij nog van daan. Reeds vroegtijdig waren de aldaar gestationeerde [illegible] schutterij, alsmede die te paard, met zijn hoofd-officier, burgemeester, heeren wethouderen en de staten der schutterij uit de stad de terugkeerende bataillons [illegible] gemoet getrokken, terwijl de Joden, [illegible] (eene vereeniging, meerendeels bestaande uit vreemden [illegible] van twee bataillons mobiele schutterij [illegible] de poort *Willem de Eerste*, den [illegible] en [illegible] aan de Duitsersportbrug aan, [illegible] en met hare muziek den weg tot aan het [illegible] getrokken, alwaar zij de beide bataillons verwachtten. [illegible] ver aankomst, door een der kommissarissen van de [illegible] de naam der vereeniging, aan de gezamenlijke officieren van [illegible] ba-

taillons eene hartelijke toespraak werd gedaan, die in korte doch gepaste bewoordingen door den kommandant der afdeeling, den heer luitenant-kolonel *de Leeuw* beantwoord werd. Vervolgens tot aan de Duivendrechtsche brug gekomen, werden de beide bataillons aldaar door de stedelijke regering ontvangen en tot het genieten van eenigen rusttijd en eenige aangeboden verversching uitgenoodigd. Aan de grenzen van het stedelijk gebied gekomen stelden de heeren Burgemeester en Wethouderen zich aan het hoofd van [illegible] de beide bataillons mobiele [illegible] en daarop de achtbare stedelijke schutterij volgden, in welke orde dezelve door de Kalverstraat en over den Dam toog, alwaar de plegtige aanspraak van den heer Burgemeester en de beantwoording van dezelve door den heer luitenant-kolonel *de Leeuw* plaats had. Des middags heeft de gezamenlijke stedelijke schutterij, in het hotel *den Doelen*, een vriendschappelijk maal gebruikt. Des avonds werd er door bovengemelde mobiele [illegible] een luisterrijk souper gegeven.

De openbare vreugdebetoogingen van den avond te beschrijven, wordt verder gemeld, is ten naauwernood mogelijk. Bijkans de stad was op de been; verscheiden straten waren door de vadingsdoorgangen meenigte in den letterlijken zin des woords gestopt. De verlichting, in plaats van zich tot de stedelijke gebouwen en enkele woningen te bepalen, was de geheele stad door algemeen. Uit de geringste steegen schitterde den wandelaar het licht te gemoet. Tot zulk een vermogt heeft men bij feestvieringen, waar het nationaal gevoel ten top gestemd is, meer algemeene deelneming bemerkt. Elk scheen van het besef doordrongen, dat Amsterdam Kinders harer waardig; Kinders die haren vaderen roem zoo meer verhoogd hadden, aan haren moeder-boezem terug ontvangen had.

Ondanks al het gewoel, het gedrang, den kermistijd en den aard der feestvieringen is alles in de beste orde afgeloopen, en de algemeene vreugde op den dag noch in den avond door de geringste wanorde gestoord.

Zaturdag middag zijn de beide bataillons der mobiele afdeeling door den heer kolonel kommandant *Hodshon* geïnspecteerd, na den afloop waarvan de heer luitenant-kolonel *de Leeuw* het kommando van deze afdeeling, welke thans bijna drie jaren met zooveel roem heeft gekommandeerd, ingevolge Hr. Ms. besluit, aan den heer kolonel kommandant der schutterij heeft overgegeven.

— De Belgische bladen van gisteren houden het programma van de feestvieringen der September-dagen, op den 23, 24, 25, 26 en 27 dezer. Op den laatsten dag zal er eene lijkstatie in de Guldenkamer worden gehouden; den overleden zullen er door de boogschutters-sociëteiten over de stad een lauwboog geschoten en drie volgende dagen [illegible] uitgedeeld worden, den 28sten zal er gratis-voorstelling in den schouwburg wezen, en des Maandags de uitreiking van de kransen [illegible] plaats hebben. [illegible] Antwerpen waren [illegible] gisteren 97 ½ Sp. perpet. 32 ½, 3 pCt. 22 ½, Nap. 36, Bras. 74 ½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 5den September.

Het Moniteur bevat de volgende depêche, van den 3den dezer uit Hoftyopie ontvangen, waaruit blijkt, dat het hoofdkwartier den 30n en 31n der vorige maand te Estro, Eögui en Roncevaux, dus doorzoeken, meenende dat men don *Carlos*, die het Garnizoen van Irurzun verlaten had, dooh zoude vinden. Maar de menschen van Zumalacarregui hadden geen tijd gehad, om het klooster te ontruimen.

Men vernam verder, dat Rodil met zijn leger te Irurzun was aangekomen, en dat volgenden dag de vesting van Santesteban weder in Rodil's handen gevallen was. Deze beweging had daar den grootsten schrik verspreid, zoodat alles naar de Fransche grenzen vlugtte. De vijand houdt zich te Etchalar, don *Carlos* te Saldiez op.

— Sedert heden zijn het gouden en het *Journal des Débats* niet meer te bekomen; dat *Bimetal Carraguil* niet [illegible] gebeld zijner magt naar de zijde van Tolosa was doorgedrongen, en [illegible] [illegible] hadden [illegible]. Het gevecht zoude heftig geweest, en de aanvankelijke [illegible] [illegible] [illegible]

bergvolk van de insurgenten in Samaria te scheiden, zoo dat het hem nu gemakkelijk zal vallen beide tot onderwerping te dwingen, indien men aan zijne vorderingen geen gehoor geeft. *Ibrahim-bassa* had zich bij zijn vader te Jaffa begeven, en onmiddellijk na de onderhandelingen met den Divan-Vorst, die zij tegen Naplous, het middelpunt van den opstand, opgetrokken, terwijl hun van alle kanten, ook uit Samaria, voorstellen tot onderwerping werden toegezonden. Zelfs de bewoners van Naplous zouden dergelijke voorstellen hebben gedaan, alhoewel zij hunnen stipenen nog niet hadden uitgeleverd.

» De Grieksche gezant *Zographos* heeft eindelijk gisteren in een plegtig gehoor zijne geloofsbrieven aan den groot-vizier overhandigd en bij de overige ministers de gewone bezoeken afgelegd.

» De tegenstand van Samos is geheel overwonnen; de Logothet, *Lycurgus*, heeft met zijne aanhangers het eiland verlaten.

» Uit Erzerum heeft men het berigt ontvangen, dat het de bassa's der omliggende provincien gelukt was, de door de Kurden aan eene karavane ontroofde goederen terug te doen geven."

» De pest maakt hier hier steeds groote vorderingen, en de handelingen worden daardoor belemmerd.

— Te Weenen waren den 29sten ll. genoteerd: 5 pCt. Metall. 98⅞; 4 pCt. 88¾; Bankactien 1239½.

ENGELAND.

LONDEN, den 6den September.

De gemalin van den *Carlos*, die zich hier te lande bevond, *Dona Francisca*, is op een landgoed, in de nabijheid van Portsmouth, overleden. Zij was eene Prinses van Portugal, en werd algemeen voor eene vrouw van begaafdheden en van veel geestkracht gehouden. Haar lijk zal gebalzemd en naar Spanje gezonden worden.

— De dagbladen uit Madrid, tot den 29sten, alhier ontvangen, melden, dat de Carlisten in Murcia en Salamanka pogingen hadden gedaan, om opnieuw te verwekken, doch in welke zij niet geslaagd zijn.

Uit Bayonne heeft men hier tijdingen van den 31 Aug. Den vorigen avond was in die stad aangekomen de Britsche kolonel en kommissaris *Caradac*, die zich over Parijs naar Londen zou begeven. Hij was tot kort aan de grenzen door *Rodil* zelf en het meerendeel zijner magt begeleid, waarmit men kan besluiten, hoe onveilig het in die streken is. Volgens het oordeel van dien kolonel, was *Rodil* met de 25000 man, die hij bij zich had, wel in staat, te zorgen, dat de opstand zich niet verder uitbreidde, doch was hij buiten de mogelijkheid, denzelven te bedwingen. Daartoe werden 30 of 40,000 man vereischt, en de Spaansche regering bevindt zich buiten staat, hem dezelve te leveren.

— Er zijn berigten uit Lissabon, tot den 25sten Augustus. De verheffing van dom *Pedro* tot regent was op eene zeer vereerende wijs voor dien Vorst beslist; slechts 5 stemmen hadden zich tegen hem verklaard. De ministers schenen van eene genoegzame meerderheid in de kamers verzekerd te zijn; zij hadden daarvan het bewijs gezien, bij gelegenheid van eene stemming omtrent bijzondere maatregelen. Men sprak steeds van het aanstaande vertrek van een hulp-korps van 6000 man naar Spanje. Zij schijnen

Men verzekert bij voortduring, dat Don Miguel zich met een' der zoons van *Nederwijk-Philips* in het huwelijk zal begeven.

— De 3 pCt. Fonds, stonden gisteren 89½ à 90; Ned. 2½ pCt. 50½ à [illegible]; 5 pCt. 98¾ à ¾; Portugal (nieuwe bonds) 80¾ à 81; Spanje (1822) 49½ à ¾.

Wanneer men met een onbevoordeeld voornemen wil overgaan tot de juiste beoordeeling van het meer of min goede of kwade der voortbrengselen van den thans heerschenden geest van verlichting en vrijzinnigheid, om daarnaar af te leiden, of men dien schier vergoodden heerscher meer des menschen begrippen en handelingen mede het offer dient te brengen, of wel hetzelve dat moet weigeren; dan zal de beslissing, hoe hard zulks ook valle, en ondankbaar zulks ook schijnen moge, *weigerend* moeten wezen.

Als men toch letten wil op het wezen der zake, en niet op het uiterlijke, dan zal de overtuiging ongeroepen zich aan ons opdringen, dat de verwezenlijking van al dat breed uitgevente en fraai voorgestelde onbekende goede, schoone en weldadige, niet wel mogelijk is, zonder eene geheel andere inrigting van de natuur der dingen, en waarbij de mensch het eerst en bovenal eene geheele omwerking zoude behoeven, welke niettegenstaande de beste opvoedingsmiddelen tot hiertoe steeds verre beneden het peil der gewaande volmaaktbaarheid gebleven is. Wij willen er openlijk voor uitkomen, dat wij nog naar de beginselen der oude school, dat is, [illegible] lands gewoonten en zeden zijn opgekweekt geworden; en dat dus die wijze van zien, denken en handelen in alles doorstraalt, en zelfs bij de minste voorvallen aanwezig is, invloed hebben moet op onze beschouwingen, meer wij hebben nog niet kunnen bespeuren, dat deze nieuwere leerlingen het tot hiertoe zeer heerlijke voortbrengsel gedaan hebbende oude, als verouderd en vervallen niet geacht worden, ten gevolge van meerdere voortreffelijkheid in hare uitwerkselen. Al zijn wij niet blinde *laudatores temporis acti* (voorstanders van het oude, die alles prijzen wegdenkend, en alles af te keuren wat nieuw is, zoo willen en kunnen wij zeker geheele leerwijze niet hechten aan dit het nieuwe, omdat het nieuw is, en afkeuren al wat oud is, juist om dat ouderdomswille. Laten de dwaasheden spreken, deze zullen meer bewijs opleveren, dan alle mogelijke theorien; en antwoorde men dan, of even gelijk het vuistrecht, zoo ook thans het hart werde bepleit, of de nieuwere leerlingen zulke meer weldadige, zulke meer ordelijke inrigtingen, met veel heilzamer verbeteringen, zoo veel meer grondige wetenschap, en dengdzame beoefening van 's menschen natuurlijken aanleg, zulke meer voortreffelijke mannen opleveren, dan de oude school heeft weten daar te stellen, en bij te brengen, ja nog aan kan bieden. En is niet al wat wij voortreffelijkst, zelfs in ons Vaderland hebben, niet uit die leeringen der oudere school gevoed? Maar laten wij dit tweder twistpunt dáárlaten, omdat men tegenwoordiglijk zoo veel heeft weten te bekleeden met buitenmatige eere en bekendheid, waar evenwel de degelijkheid en grondige kennis meermalen ontbreken; en wij aan de kweekelingen der nieuwere school, die zóó ligt gewonnen vruchten, welke toch geen blijvende weldaad besorgen kunnen, niet willen misgunnen. Laten wij hier iets meer bepaalde vragen: heeft de zedekunde gewonnen bij de nieuwere leeringen? Hoe beschaamend moet het antwoord niet zijn, als wij moeten erkennen, dat het woord zedekunde voor wat het practisch gedeelte betreft, niet gekend is. Of zoude men kunnen onderstellen, dat er voor beschaafde volken, voor Christenstaten meer dan éene zedekunde bestondt? Zoude men wel mogen aannemen, dat de zedeleer van het Evangelie, voor niet geteld werd in de leeringen der zoogenaamde vrijzinnigen? Wij ijveren geenszins voor stelselmatige begrippen, die verdrietelijk zijn, als zij niet in het hart opgenomen en met verstand toegepast worden: maar wij ijveren voor die reinere zedekunde, welker voortreffelijkheid door geene andere leeringen van vroegeren of lateren tijd is overschaduwd geworden, en waarmede alle volken, die beschaafd zijn, zich kunnen vereenigen. — En dat men dan de ondervinding raadplege, door *welke middelen* en langs welke wegen de voorstanders van het liberalismus zoogoed hebben, hunne gevoelens te doen aannemen, en hunne zaak te doen triomferen; dan vrage men zich af, of zóó vele schatten, zóó veel kostelijk bloed, zóó eenen afgrijselen omkeer van orde, met alle daaraan verknochte gevolgen, wel op kan wegen tegen de beloftenissen eener hoog geroemde uitkomst, wier heilrijkheid eerst in eene nog verwijderde toekomst wordt bepaald, doch wier wrange vruchten in ruime mate en bij dagvaarding worden toegedeeld. Wij hebben het verdriet ondervonden, om niet alleen deze toepassing te moeten maken op de voorvallen in [illegible], maar het verval der bedenkingsgeboy voorde [illegible] letterkunde, niet minder gevoelig kunnen wij zijn, als wij de uitbreiding van heilrijke leerlingen veld zien vinden, en derzelver tegenwoordigheid aanbevelingen, daar de waarlijke verschijnselen. Het is de zedelijke ziekte, welke thans de volken teistert, zoo als die ziekte gedurende de laatste jaren in ons werelddeel de levensaderen der bevolking heeft aangetast. Het groothertogdom Hessen zal ons thans de bewijzen leveren van onze gezegdens, wat deuke aan den ongelukkigen afgedwaalden zoon van Dr. *Minnigerode*, uit Darmstadt, en van het strafgerigt over Dr. *Schulz!* De *Augsburgsche Allgemeine Zeitung* verbindt met deze woorden deze beide te Giessen plaats gehad hebbende voorvallen:

» Deze nieuwe aanhouding (van Dr. *Minnigerodes* zoon, drager van oproerige geschriften) is helaas! niet het eenige voorbeeld der onophoudelijke woelingen eener verdorvene en in het duistere rondwarende partij, welke, ten allen prijze, hare, de ware vrijheid in gevaar brengende en misdadige oogmerken tracht te bereiken." — — » Zóó verre is het nu gekomen met ons Duitschland, waar Vertrouwen, Oprechtheid en Nederigheid tot hiertoe te huis behoorden, dat men op eene der struikroovereu waardige wijze, de regters door den dolk tracht te doen wankelen in het volbrengen hunner pligten! En nu ontkenne men nog het bestaan van het *jeugdige Duitschland*, die waardige geestlinie van het *jeugdige Italie*." — Ja, het is maar al te waar, alle middelen zijn geoorloofd ter bereiking van het voorgestelde in de plannen van het liberalismus; geheime uitstrooijers van oproerige geschriften, en des noods de dolk, zietdaar de beste middelen van overtuiging! Wij behoeven hier geene redeneringen bij te voegen, waar de daadzaken zelve spreken; te vergeefs zullen deze middelen openlijk worden gewraakt, in het verborgene worden zij toegezicht en aangemoedigd, omdat het dienstbaar wezen kan, om de volken ontevreden en onrustig, de heiligheid van zede en pligt tot een strijdpunt voor de scholen te maken, en alzoo ontrouw en verraad aan te moedigen, opdat men dan uit der regeringen, de volstrekte verklaring deze het liberalismus moge aangebragt worden, uit, wij om tijdig voor al die verleidelijke voorstellingen, waarmede men de volken tracht te verlokken, hier en elders der voor waarschuwen, opdat wij niet vallen in de strikken der verleiding, welke het verderf onzer zedelijke beginselen te gelijk

met het verlies onzer stoffelijke welvaart ons bezorgen kan, laten wij onze kinderen en het opkomend geslacht er ernstig voor waarschuwen: Gelijk de ratelslang hare slagtoffers verblindt, door haar schitterend oogenlicht, om des te zekerder hare prooi te vermeesteren, zoo ook tracht het liberalismus ons in het zedelijke te verblinden, om ons van uit de verrukkingen harer tooverwereld in de ellende der door haar verwoeste, alleen waarlijk bestaande wereld te dompelen. Dat men dan bedachtzaam en waakzaam zij! B.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

In het Britsche rijk zijn onlangs patenten verleend aan:

GEORGE OLDLAND, voor een werktuig, dienstig tot het opmaken van *laken* en alle wollen stoffen.

ALEXANDER MITCHELL, voor zijne uitvinding van een *drijvend dok*, om den *bodem* der schepen na te zien en te herstellen, daarin bestaande, om het schip in eene soort van *tuchtkast* te vangen, en, zoo doende, aan den bodem te kunnen arbeiden.

CHARLES TENNANT, voor eene verbetering in het raffineren van *suiker*, bestaande daarin, om de fermentatie voor te komen of te verminderen en om tevens de cristalisatie te vermeerderen.

WILLIAM SHILTON, voor eene uitvinding om de *tanden* in *oijlen* en *raspen* meer even groot dan gewoonlijk te maken, en wel door middel van een werktuig, dat op geregelde afstanden in het vlakke staal, voor de vijl bestemd, valt.

MAXWELL DICK, voor zijne uitvinding om *ijzeren spoorwegen geheel op palen te leggen*, dus ver boven den grond verheven, waardoor men op eene zeer gemakkelijke wijze alle *oneffenheden kan vermijden en eene waterpasse linie* bekomen.

WILLIAM TAYLOR, voor eene betere wijze om *de strengen* aan den *borstriem* van 't tuig en de *boomen*, van 't rijtuig aan den *draagriem* vast te maken.

JAMES PEARCE, voor eene betere wijze, om *wegen te bestraten* en wel door dezelve met *ijzeren ramen* te beleggen, waarin de *straatsteenen* met zand en specie opgesloten worden.

N. JOCELYN, voor eene wijze, om het *in blanko* gedrukt papier van *Wissselbrieven, Promessen* en dergelijke, zoodanig in te richten, dat er geen valschheid of bedrog meêe gepleegd kan worden.

THOMAS ANDELL, voor eene pijlschaal, waarmede men niet alleen de sterkte of proef der dranken, maar ook dadelijk de hoeveelheid vloeistof welke in 't vat voorhanden is, bepalen kan.

DIRCK PIETERS LAMSTER KUIPERS, Molenmaker en Timmerman te Ten Boer, in de provincie Groningen, is een nieuw werktuig, om boter te karnen uitgevonden, dat boven de, in die provincie gebruikelijke, malen in verschillende opzigten uitmunt. Z. M. de Koning heeft aan den uitvinder eene gratificatie van [illegible], dat de herhaalde gunstbetoonde proefnemingen van gouvernementswege, ten overstaan van [illegible] VAN HALL en A. L. WOLTERS met denzelven genomen, dien als zeer aanbevelenswaardig hebben doen kennen. Deze nieuwe karn vertoont uitwendig een langwerpig vierkant, doch bestaat inwendig uit een van vinderen cirkelvormigen bak, waarin, in de plaats van een pels, een scheprad vertikaal bewogen wordt. Een model van dit nieuw karnwerktuig is geplaatst in de verzameling van landbouwkundige instrumenten der Groninger hoogeschool en aldaar, op gezette tijden, voor elk zigtbaar.

Koerspijs der Effecten, te Amsterdam.

ZATURDAG, *den 6den September.*

	Laatste Koers.	Hoogste Koers.	Laagste Koers.		Laatste Koers.	Hoogste Koers.	Laagste Koers.
Kasbiljetten.	pCt.				pCt.		
Werkel. schuld	2½ 50⅛	51 1/16	51	Cert. dito 1825	5 97⅛	97⅜	
Ditto dito	5 97⅛	97⅜	97⅜	Obl. te London.	5		
Oningevulde dito				Certif. te Hamb.	5 97⅛		
Stadsh. dito	2½ 21⅛	21⅛	21 1/16	Inschrijv. Assig.	6 67⅛	67⅜	
Amort. Syndic.	2½ 80⅛			Certificats dito	6		
Ditto dito	2½ 71⅛			Prijzen.			
Schatkistbiljet.	3 100⅛			Aand. Loot. f. 300.			
Obligatiën	3 100⅛			Prijzen.			
Januarij 1831	3			Ditto dito R. 50.			
Kleine Negot.	3			Oostersche.			
Fransche.				Ditto dito f 100.			
Oude Loten	3 75⅛			Ditto dito f 250.			
Nieuwe dito				Metaliek	5 97⅛	97⅝	97⅛
Dito in 12 Aug.	3			Ditto Lond. gen.	5 97⅛		
Spaansche.				Ditto	2½		
Certificat. Amst.	5 35⅛	35	35⅛	Oblig. Goll & C.	5		
Ditto f 1000	5 25⅜	24⅞	24⅛	Ditto	4		
Hispan. Sch.	5 11⅛	12⅛	12	Cert. Stadh. dit.	2½		
Cert. Rente Lond.	5 37⅛	38⅛	38⅛	Wees, Bankact.	3		
Portugesche.				Deensche.			
Certificat. 2 & 5	5			Leening te Lond.	3		
Obligatiën	5			Ditto			
Leening Lond.	5			Ditto Rotterdam.	6		
Russische.				Guldensche.			
Obl. Rente	3 102⅜			Ditto te London.	5		
Ditto dito 1822	5 103	103⅛					

De Effecten-Beurs is heden van Zondag 7 September aan de volgende prijzen ontvangen. Obligat. Wesk. Schuld 2½ pCt. 51⅛; Kasbill. f 21 ⅝; Haitensche Spaansche perpet. 5 pCt. 6⅛; 3 pCt. 23⅝; Certes 39 ⅜; ditto Coupons 21 ,20 ⅝; Colomb. 10 Leening à 100 met stel Coupons 17 pCt. en ¾ gedaan.

* * Heden avond ten negen uren, overleed tot onze diepe droefheid, na eene ongesteldheid van ruim vier weken, ons geliefde jongste Dochtertje, SOPHIA ANTONETTE, in den jeugdigen leeftijd van zestien maanden.

Zevenbergen, 5 September 1834.

S. H. HEYL,
P. R. HEYL,
geb. van der Burgh.

Strekkende deze als bijzondere kennisgeving aan familie en vrienden.

DOOR VERANDERING VAN WOONPLAATS

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene zeer aanzienlijke hechte, sterke en welgeëerimmerde HUIZINGE, met 2 BOVENKWARTIEREN, HOF en [illegible], BROOD-WERELD met een aanzienlijk getal VAATWERK, MOUTERIJ, KELDERS en PAKHUIZEN. - Te bevragen bij den inwoonenden Eigenaar, wijk B. No. 229, op de Boschstraat te *Breda*.

Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij.

DIENST TUSSCHEN

ROTTERDAM en LONDEN.

STOOMBOOT DE BATAVIER, KAPITEIN DUNLOP.

Van Rotterdam naar Londen.

Dingsdag 16 Sept., des morgens ten 10 ure.

Van Londen naar Rotterdam.

Zondag 14 Sept., des morgens ten 10 ure.

Dienst tusschen ROTTERDAM, NYMEGEN en KEULEN.

Van Rotterdam naar Nymegen.

Woensd.	10	Sept.,	des morgens ten	6	ure.
Donderd.	11	,,	,, ,,	7	,,
Vrijdag	12	,,	,, ,,	8	,,
Zondag	14	,,	,, ,,	9	,,
Maandag	15	,,	,, ,,	4	,,
Dingsdag	16	,,	,, ,,	5	,,

Van Nymegen naar Keulen.

Woensd.	10	Sept.,	des morgens ten	6	ure.
Donderd.	11	,,	,, ,,	6	,,
Vrijdag	12	,,	,, ,,	6	,,
Zaturdag	13	,,	,, ,,	6	,,
Maandag	15	,,	,, ,,	6	,,
Dingsdag	16	,,	,, ,,	6	,,

Van Keulen naar Nymegen.

Woensd.	10	Sept.,	des morgens ten	6	ure.
Vrijdag	12	,,	,, ,,	6	,,
[illegible]					

Van Nymegen naar Rotterdam.

Woensd.	10	Sept.,	des morgens ten	5	ure.
Donderd.	11	,,	,, ,,	6	,,
Zaturdag	13	,,	,, ,,	9	,,
Zondag	14	,,	,, ,,	7	,,
Maandag	15	,,	,, ,,	9	,,
Dingsdag	16	,,	,, ,,	9	,,

Dienst tusschen ROTTERDAM, ARNHEM en KEULEN.

Van Rotterdam naar Arnhem.

Zaturdag	13	Sept.,	des morgens ten	6	ure.
Donderd.	18	,,	,, ,,	6	,,

Van Arnhem naar Keulen.

Zondag	14	Sept.,	des morgens ten	6	ure.
Vrijdag	19	,,	,, ,,	6	,,

Van Keulen naar Arnhem.

Donderd.	11	Sept.,	des morgens ten	6	ure.
Dingsdag	16	,,	,, ,,	6	,,

Van Arnhem naar Rotterdam.

Vrijdag	12	Sept.,	des morgens ten	9½	ure.
Woensd.	17	,,	,, ,,	9½	,,

Dienst tusschen ROTTERDAM, VLISSINGEN en GOES.

Van Rotterdam naar het Sas van Goes.

Donderd.	11	Sept.,	des morgens ten	9	ure.
Zaturdag	13	,,	,, ,,	10	,,
Dingsdag	16	,,	,, ,,	5	,,

Van het Sas van Goes naar Rotterdam.

Woensd.	10	Sept.,	des morgens ten	11	ure.
Vrijdag	12	,,	,, ,,	6	,,
Zondag	14	,,	,, ,,	6	,,

[illegible] Voor hen die zich [illegible] dezen roemrijken dagt verlangen te herinneren, dienen de [illegible] Kunstplaten van het niet zoo veel duurd uitgegeven werk, getiteld: MERKWAARDIGHEDEN UIT DEN TIENDAAGSCHEN VELDTOCHT DER NEDERLANDEN IN BELGIE; door J. Ontwa. Jz. *Met portret van H. K. H. den Prins van Oranje* (op staal gegraveerd) *24 platen, platte grond van het gevecht* bij *Hasselt*, *Overige kaart van het Tooneel des Oorlogs*; in druk bij G. J. A. Beijerinck te Amsterdam; en in dit blad [illegible] kunnen bij de voorgenomene Boekhandelaars van [illegible]